บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้สรุปผลการศึกษาพร้อมทั้งอภิปรายประเด็นที่น่าสังเกตและเสนอแนะแนวทางการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ทุกประการคือ รูปต่างๆของอนุภาค le แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ตามหน้าที่ทางปริจเฉท กลุ่มแรกแสดงทัศนคติของผู้พูดและกลุ่มที่สองแสดงการเชื่อมความ อย่างไรก็ตาม ในข้อสมมติฐานมีประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาขยายความในที่นี้ นั่นคือกลุ่มแรกของ le ทำหน้าที่แสดงทัศนคติของผู้พูด ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 แล้วว่า ทัศนคติกับวัจนกรรม แตกต่างกัน แต่ในอดีตวรรณกรรมส่วนใหญ่ มักกล่าวว่าอนุภาคลงท้ายแสดงทัศนคติทั้งที่หน้าที่ของอนุภาคลงท้ายมักเกี่ยวข้องกับวัจนกรรม รวมทั้งผู้วิจัยที่ใช้คำศัพท์เดียวกันนี้ในการตั้งสมมติฐาน* อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าผลการวิจัยไม่ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เนื่องจากคำว่าทัศนคติที่ใช้เรียกหน้าที่ของอนุภาคลงท้ายหมายถึงสิ่งเดียวกับวัจนกรรม

6.1.1 หน้าที่ของ le ที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรม

อนุภาค le เป็นอนุภาคเสริมความหมายให้กับวัจนกรรม เมื่อปรากฏท้ายถ้อยคำ le เป็นรูปเพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำ ด้วยการเน้นย้ำถ้อยคำเพื่อยืนยันเจตนาต่างๆของผู้พูด อนุภาค le จึงสามารถปรากฏได้กับทุกวัจนกรรม

---

* ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียกวัจนกรรมด้วยคำว่าทัศนคติ เนื่องจากทัศนคติเป็นคำศัพท์ที่กว้างและมีความหมายหลายอย่างนั่นเอง

จากข้อมูล พบว่า le ปรากฏกับวัจนกรรมต่างๆ ดังนี้ การห้าม การเชิญชวน การถาม การปฏิเสธ การขอโทษ การขอบคุณ การตำหนิ การวิจารณ์หรือการแสดงความคิดเห็น และการแสดงความรู้สึก

อนุภาค le ปรากฏลงท้ายประโยคได้เกือบทุกชนิด ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่งและประโยคเงื่อนไข

ผู้วิจัยกำหนดให้อนุภาค LE ที่เป็นรูปเพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำเป็นหนึ่งคำศัพท์ที่มีรูปแปรที่แปรตามเสียงวรรณยุกต์ ที่พบจากการทำวิจัยภาคสนามและวิจัยเอกสาร มีดังนี้ le lem les lej leb โดยที่ le เป็นรูปที่ปรากฏมากที่สุด ส่วนรูปอื่นๆพบเพียงรูปละหนึ่งตัวอย่างเท่านั้น รูปแปรเหล่านี้พบในบริบทดังต่อไปนี้ lem ปรากฏกับประโยคตอบรับยืนยัน les ปรากฏกับประโยคบอกเล่ายืนยันและตอบรับยืนยัน le ปรากฏกับถ้อยคำต่างๆเพื่อเสริมความหมายให้กับวัจนกรรม พบในประโยคบอกเล่า คำถาม และปฏิเสธ lej พบในพจนานุกรมของไลแมน (Lyman, 1974) ปรากฏกับประโยคคำถามแบบถามข้อมูล leb พบระหว่างการสนทนาระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กเล็กๆ

6.1.2 หน้าที่ของ le ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมความ

เมื่อมีตำแหน่งทางวากยสัมพันธ์อยู่ต้น/กลางประโยค อนุภาค le มีหน้าที่เชื่อมอนุพากย์ตั้งแต่ 2 อนุพากย์ขึ้นไปเข้าด้วยกันให้เป็นประโยคความรวม/ความซ้อน หรือเป็นปริจเฉทที่มีความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผลและแบบบอกลำดับเวลาของเหตุการณ์ อนุภาค le ปรากฏในตำแหน่งระหว่างประธานและกริยาหลักของอนุพากย์ที่อยู่ท้ายประโยค

อนุภาค le เชื่อมอนุพากย์หลัก 2 อนุพากย์ขึ้นไปเข้าด้วยกันให้เป็นประโยคความรวมหรือปริจเฉท โดยแสดงความเป็นเหตุเป็นผล กล่าวคือ อนุพากย์ที่มี le ปรากฏระหว่างประธานและกริยาหลักเป็นผลของเหตุการณ์ที่แสดงโดยอนุพากย์ที่นำข้างหน้า

อนุภาค le เชื่อมอนุพากย์หลัก 2 อนุพากย์ขึ้นไปเข้าด้วยกันให้เป็นประโยคความรวมหรือปริจเฉทโดยแสดงลำดับเวลาของเหตุการณ์ในเรื่องเล่า กล่าวคือ อนุพากย์ที่มี le ปรากฏระหว่างประธานและกริยาหลักเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ที่แสดงโดยอนุพากย์ที่นำข้างหน้า

อนุภาค le เชื่อมอนุพากย์หลักกับอนุพากย์รองให้เป็นประโยคความซ้อนโดยแสดงความเป็นเหตุเป็นผล อนุพากย์ที่มี le ปรากฏเป็นผลของอนุพากย์ที่นำข้างหน้า

ผู้วิจัยกำหนดให้ LE ที่เป็นรูปเชื่อมความเป็นอีกหนึ่งคำศัพท์แยกออกจาก LE ที่เป็นรูปเพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำ LE ที่เป็นรูปเชื่อมความมีรูปแปรดังต่อไปนี้ le, xa le, ca le, ha le, ham le และ has le โดยที่ le เป็นรูปที่ปรากฏมากที่สุด

รูปแปรเหล่านี้ต่างก็ใช้เชื่อมอนุพากย์หลัก 2 อนุพากย์ขึ้นไปให้เป็นประโยคความรวมหรือเป็นปริจเฉท เพื่อบอกความเป็นเหตุเป็นผลของเหตุการณ์และบอกลำดับเวลาของเหตุการณ์ในเรื่องเล่าเหมือนกับ le ที่ปรากฏตามลำพัง โดยปรากฏระหว่างประธานและกริยาหลักในอนุพากย์ แต่จะปรากฏหน้าอนุพากย์หากมีการละประธาน

อนุภาค le จัดว่าเป็นรูปเชื่อมความแท้รูปหนึ่งในภาษาม้งเนื่องจากไม่ได้มีหน้าที่แสดงแก่นความเหมือนกับ los ที่เป็นรูปเชื่อมความที่แสดงแก่นความ เนื่องจาก le ปรากฏในตำแหน่งระหว่างประธานและกริยาหลักเท่านั้น

อนุภาค le เมื่อมีตำแหน่งทางวากยสัมพันธ์อยู่ต้นประโยคเป็นรูปเชื่อมความที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแก่นความและเนื้อหา

เมื่อได้ศึกษาหน้าที่ทางปริจเฉทของอนุภาค LE แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า LE ที่เสริมความหมายให้กับวัจนกรรมและที่แสดงการเชื่อมความเป็นคนละคำเช่นเดียวกับไลแมน (lyman, 1974) โดยที่ LE^1 เป็นรูปเพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำ และ LE^2 เป็นรูปเชื่อมความ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 ในหน้า 136

ตารางที่ 4 รูปและหน้าที่ทางปริจเฉทของอนุภาค LE

รูปและหน้าที่	LE^1	LE^2
รูป	รูปเพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำ/ อนุภาคเสริมความหมายให้กับวัจนกรรม	รูปเชื่อมความ/อนุภาคเชื่อมความ
หน้าที่	ยืนยันเนื้อความในถ้อยคำต่างๆ	1. เชื่อมอนุพากย์ 2 อนุพากย์ขึ้นไปให้เป็นประโยคความรวม ประโยคความซ้อน และปริจเฉท 2. บอกความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์แบบเป็นเหตุเป็นผล และ บอกลำดับเวลาของเหตุการณ์
ตำแหน่ง	ท้ายประโยค/ถ้อยคำ	ระหว่างประธานและกริยาหลัก
รูปแปร	le, les, lej, leb, lem	le, xa le, ca le, ha le, has le, ham le
รูปปรากฏมากที่สุด	le	le

6.2 อภิปรายผล

6.2.1 อนุภาค le กับอนุภาคอื่นๆในภาษาม้งเขียว

เมื่อพิจารณาอนุภาคลงท้ายที่มีใช้ในภาษาม้งด้วยกันเองแล้วจะเห็นว่าแต่ละอนุภาคทำหน้าที่ตรงข้ามกันโดยสิ้นเชิง บางอนุภาคทำหน้าที่เพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำ เช่น อนุภาค le บางอนุภาคทำหน้าที่ลดน้ำหนักของถ้อยคำ เช่น อนุภาค nas, mas ผู้วิจัยพบว่า mas เป็นอนุภาคอีกอนุภาคหนึ่งที่มีลักษณะแปลกและน่าสนใจเนื่องจากในถ้อยคำหนึ่ง mas ลดน้ำหนัก แต่ในอีกถ้อยคำหนึ่งกลับเพิ่มน้ำหนัก หน้าที่การใช้ของอนุภาค mas จะเป็นเหมือนอนุภาค le ที่เพิ่มน้ำหนักเพียงอย่างเดียว หรือทำหน้าที่ทั้งเพิ่มและลดน้ำหนัก ยังเป็นเรื่องที่น่าสงสัยอยู่ การตีความว่าอนุภาคทำหน้าที่ใดต้องอาศัยการตีความจากบริบทต่างๆทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดผู้ฟัง รวมทั้งบริบททางสังคมที่เป็นเรื่องของวัฒนธรรมนั้นๆ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เกิดถ้อยคำรวมทั้งข้อความที่นำมาข้างหน้า การตีความด้วยวิธีนี้อาจให้คำตอบกับเราได้

นอกจากนี้ประเด็นที่ว่าสาเหตุหนึ่งของการใช้อนุภาคลงท้ายก็เพื่อขอความเห็นใจสงสารจริงหรือไม่ยังเป็นเรื่องที่น่าสงสัยอยู่ ผู้วิจัยเห็นว่าหากอนุภาคนั้นเป็นอนุภาคที่เพิ่มน้ำหนัก เช่น le หรืออนุภาคลงท้ายอื่นๆที่ใช้เน้นย้ำ อนุภาคเหล่านี้ก็ไม่น่าจะมีหน้าที่ในการขอความเห็นใจนอกจากเรื่องที่เล่าเป็นเรื่องเศร้าหรือเป็นเรื่องที่แสดงความลำบากของผู้พูด อนุภาคลงท้ายที่ใช้เน้นย้ำก็เน้นย้ำเรื่องราวเหล่านั้นให้มีน้ำหนักมากขึ้น อาจเป็นการเน้นย้ำโดยทั่วไปหรือเน้นว่าเรื่องที่เล่าเป็นเรื่องจริง หรือเพื่อเรียกร้องให้ผู้ฟังรู้สึกสงสารเห็นใจ อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุที่หน้าที่ของอนุภาคลงท้ายส่วนใหญ่ก็คือการเน้นย้ำ ผลพลอยได้ที่ตามมาจากการใช้อนุภาคลงท้ายก็คือการทำให้ผู้ฟังเข้าใจเจตนาของผู้พูดได้ดียิ่งขึ้น เช่น ในการตำหนิแบบอ้อมที่เราไม่ต้องการตำหนิผู้ฟังตรงๆแต่เราก็ใช้อนุภาค le ลงท้ายเพื่อเพิ่มน้ำหนักการตำหนิ เพื่อบอกให้ผู้ฟังทราบว่าเรากำลังตำหนิเขาอยู่หรือการที่ผู้พูดเล่าเรื่องเศร้าของตนเองให้เราฟังจุดประสงค์ของผู้พูดก็น่าจะต้องการให้เรารู้สึกสงสารเห็นใจเขา หากเจตนาของผู้พูดเป็นเช่นนั้นจริงอนุภาคที่ใช้เน้นย้ำก็อาจเรียกร้องขอความสงสารเห็นใจจากผู้ฟังไปโดยปริยาย ดังนั้นอนุภาคลงท้ายที่ใช้เน้นย้ำ เช่น le จะทำหน้าที่เพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำในวัจนกรรมอะไรก็ขึ้นอยู่กับเจตนาหรือจุดประสงค์ของผู้พูดที่ต้องการบอกให้ผู้ฟังทราบนั่นเอง

6.2.2 อนุภาค le กับอนุภาคอื่นๆในภาษาไทย

เมื่อพิจารณาอนุภาค le ในภาษามั้งเขียวกับอนุภาคลงท้ายในภาษาไทยบางอนุภาค เช่น สิ นะ เถอะ ผู้วิจัยเห็นว่า le เป็นอนุภาคที่ปรากฏกับข้อความที่ใช้เสริมหรือแต่งถ้อยคำที่แสดงวัจนกรรมให้ได้ความดีขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยไม่เห็นว่า le ปรากฏกับคำห้าม 'อย่า' ไม่ปรากฏกับคำชวน 'กินขนม' ในข้อมูลแต่ปรากฏกับข้อความที่ตามหลังคำห้ามคำชวนเหล่านั้นเพื่อทำให้คำห้ามคำชวนได้ใจความดีขึ้น ในขณะเดียวกัน อนุภาค สิ นะ เถอะ มีการใช้คล้ายคลึงกับ le เพียงแต่ว่าต่างกันตรงที่อนุภาคทั้งสามปรากฏกับคำห้ามคำชวนหรือคำที่ใช้สื่อวัจนกรรมโดยตรงได้ เช่น ปรากฏเป็น อย่านะ ไปเถอะ กินสิ ฯลฯ นอกจากนี้เมื่อเรานึกถึงอนุภาคลงท้ายในภาษาไทย เราจะเห็นว่าส่วนใหญ่มีหน้าที่การใช้หรือความหมายประจำคำ เช่น เมื่อนึกถึง น้า เราก็จะนึกถึงการขอร้องอ้อนวอนหรือชักชวน เช่น ทำให้หน่อยน้า หรือนึกถึงคำว่า สิ เราก็จะนึกถึงการสั่ง เช่น ทำให้ดีดีสิ แต่อนุภาค le ในภาษามั้งมีลักษณะตรงข้าม เมื่อเราให้ผู้พูดภาษามั้งนึกถึงคำว่า le เขาก็จะไม่สามารถบอกได้ว่า le มีความหมายอย่างไร จนกว่าจะมีการยกตัวอย่างการใช้ขึ้นมา ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก le ไม่เหมือนกับ สิ นะ เถอะ ในภาษาไทยที่ถึงแม้ สิ นะ เถอะ จะใช้เพื่อเน้นย้ำข้อความแต่ก็ยังมีความหมายแสดงวัจนกรรมบางวัจนกรรม

อนุภาค le ไม่ใช่รูปแสดงวัจนกรรม จึงทำให้ผู้พูดภาษามั้งนึกไม่ออกว่า le ใช้แสดงวัจนกรรมใด เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะ le เป็นอนุภาคที่ใช้เน้นย้ำข้อความในทุกถ้อยคำที่แสดงวัจนกรรมเพื่อยืนยันเจตนาของผู้พูด le จึงไม่ใช่รูปแสดงวัจนกรรมแต่เป็นสิ่งที่ผู้พูดใช้เสริมท้ายถ้อยคำเพื่อเสริมความหมายให้กับวัจนกรรมของตนนั่นเอง

ในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ซักถามชาวบ้านที่หมู่บ้านเจดีย์โคะจังหวัดตากถึงเรื่องการใช้อนุภาค le ชาวบ้านคนหนึ่งให้ความเห็นที่น่าสนใจและสิ่งที่เธอพูดแสดงลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของอนุภาคลงท้าย เธอกล่าวว่าถ้าเราไม่พูดก็ไม่มี le คำกล่าวของเธอแสดงให้เห็นว่าอนุภาคลงท้ายเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในการสนทนาเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้พูดภาษามั้งจะให้ความเห็นถึงเรื่องการใช้อนุภาค le ไม่ได้เลยหากไม่มีตัวอย่างการใช้หรือจนกว่าผู้วิจัยจะเฝ้าสังเกตการสนทนาจนมีการใช้ le เกิดขึ้นและซักถามในเดี๋ยวนั้น อนุภาคลงท้าย le เป็นสิ่งที่ชาวบ้านให้ความหมายเฉพาะคำไม่ได้ เมื่อเราถามถึงอนุภาค le เพียงลำพัง

6.3 ข้อเสนอแนะ

หลังจากได้ทำการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ายังมีหัวข้อที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาปริจเฉทภาษาม้งเขียวที่สามารถใช้งานนี้เป็นพื้นฐานเพื่อทำการวิจัยต่อเนื่องออกไปได้อีกมาก ตัวอย่างเช่น

6.3.1 หน้าที่ทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของอนุภาคอื่นๆในภาษาม้ง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอนุภาค le เพียงอนุภาคเดียวผู้วิจัยจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับอนุภาคอื่นๆจึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของอนุภาคอื่นๆอย่างลึกซึ้งซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจหน้าที่ของอนุภาคในภาษานี้ต่อไป

6.3.2 หน้าที่ทางปริจเฉทของอนุภาคอื่นๆ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาอนุภาคอื่นๆเพื่อค้นหาหน้าที่ทางปริจเฉทโดยศึกษาในลักษณะเดียวกับที่ผู้วิจัยศึกษาอนุภาค le เช่นศึกษาหน้าที่ทางปริจเฉทของอนุภาค mas อนุภาคนี้เป็นอนุภาคที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการรวบรวมหน้าที่เอาไว้ในคราวเดียวกันเนื่องจาก mas มีลักษณะคล้ายคลึงกับ le ที่เมื่อศึกษาในระดับปริจเฉทจะพบว่ามีหน้าที่หลากหลาย

6.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแสดงแก่นความและรูปเชื่อมความ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเปรียบเทียบอนุภาค mas และ le หรืออนุภาคอื่นๆที่มีลักษณะเดียวกันนี้เป็นอย่างยิ่ง